

Matilda d'Orozco (Montgomery-Cederschiöld) Gyllenhaal (1796-1863), europeisk/svensk tonsättare och sångerska

Matilda d'Orozco föddes 1796 i Milano i en spansk-österrikisk adelsfamilj. Hon kom till Sverige 1817, efter giftermål med översten i Värmlands fältjägarregemente, Josias Montgomery-Cederhielm, som träffade henne under en resa till Rom. Makarna Montgomery-Cederhielm bodde på godset Segersjö vid Hjälmarens utanför Örebro. Men Matilda, som var van vid högreståndslivet i Europa tyckte snart att livet på landet blev långsamt, och de flyttade till Stockholm, och senare till Stora Frösunda i Solna. Matildas salonger blev snart en exklusiv träffpunkt i Stockholms societeten, där man läste och musicerade och umgicks. I salongen fanns bland andra Malla Silverstolpe, Erik Gustav Geijer och Esias Tegnér. Flera diktare blev förtjusta i henne, och har skrivit dikter om sångerskan och musikern, t ex Tegnér's "Mathilda" och Geijers "Söderländskan i Norden". Tack vare sin begåvning och charm umgicks hon också vid hovet, och tillbringade mycket tid på slottet i Drottningholm. Matilda sjöng med en vacker altstämma och spelade bland annat harpa och piano med stor talang. Hon skrev också musik, flera solosånger till texter av bl a Tegnér, men också instrumentalmusik, till exempel kammarmusik och en husarmarsch till sin makes regimente. På uppdrag av kronprins Oscar komponerade hon arméns tapto och revelj.

Efter Josias Montgomery-Cederhielms död 1825 fortsatte Matilda att ge salonger. Hon gifte om sig 1839 med den 18 år yngre kavallerikaptenen, kammarherren och senare baronen Carl Alexander Gyllenhaal, och flyttade med honom till godset Ölanda utanför Skara i Västergötland, och därefter till Stora Ekeby i Västmanland. Umgänget förändrades i och med flytten från Stockholm, men musiken tog fortfarande stor plats i hemmet. Bland annat komponerade Matilda en hel del dansmusik, valser, som hon själv spelade vid festligheter. Senare, efter flytten till Stora Ekeby minskades de stora umgängesformerna ner, även om hon fortfarande umgicks i societeten, musicerade och gav salonger, men ute på landet ägnade också mycket energi åt trädgårdsarbete och lokal välgörenhet.

Mycket av hennes musik, sånger och pianostycken finns bevarad i handskrift hos Statens musikbibliotek. I arrangemang för militärorkester finns verk hos Krigsarkivet och Västmanlands läns museum i Västerås, och i nyutgåva på Sveriges Orkesterförbunds förlag.